

ผลของการใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาล

นางสาวทุติยรัตน์ รื่นเรือง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974-638-955-6

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

17 ก.ค. 2545

I 16355493

EFFECTS OF ASSERTIVE TRAINING PROGRAM FOR STUDENT NURSES

Miss Tutiyarat Reunreang

**สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Nursing Education**

Nursing Education Program

Graduate School

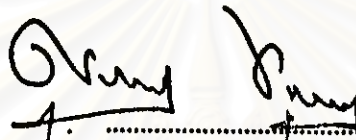
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

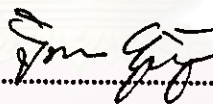
ISBN 974-638-955-6

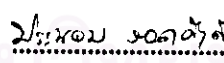
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
สำหรับนักศึกษาพยาบาล
โดย นางสาวศุภิษรัตน์ รื่นเรือง
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชุตินวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ชูนิพันธ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)

.....กรรมการ
(ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สาร)

ทศิยรัตน์ รื่นเรียง : ผลของการใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม
สำหรับนักศึกษาพยาบาล (EFFECTS OF ASSERTIVE TRAINING PROGRAM FOR
STUDENT NURSES) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. ประนอม รอดคำดี, 174 หน้า.
ISBN 974-638-955-6.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรม
การแสดงออกที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาล โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม
ของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมโดยใช้โปรแกรม
การฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาล กับกลุ่มที่มีการเรียนการสอน
ปกติตามประมวลรายวิชาโดยไม่ได้รับการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมแสดงออก
ที่เหมาะสม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี
จำนวน 40 คน ที่มีคะแนนแบบประเมินพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาล
ต่ำกว่า 50 % แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 20 คน และกลุ่มควบคุม 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ
แบบประเมินพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม และโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมแสดงออก
ที่เหมาะสมสำหรับนักศึกษาพยาบาล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่ามัธยฐาน ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์
The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test และ The Mann-Whitney U Test ผลการวิจัยสรุป
ได้ดังนี้

1. พฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้
โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. พฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดย
ใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมมากกว่ากลุ่มที่มีการเรียนการสอนปกติตาม
ประมวลรายวิชาโดยไม่ได้รับการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมอย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. พฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้
โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสมในระยะ 2 สัปดาห์หลังการฝึกมากกว่าระยะ
หลังการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

3970635736 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD : ASSERTIVE TRAINING PROGRAM / STUDENT NURSES

TUTIYARAT REUNREANG : EFFECTS OF ASSERTIVE TRAINING PROGRAM FOR STUDENT NURSES. THESIS ADVISOR : ASSIST. PROF. PRANOM RODCUMDEE, Ph.D. 174 pp. ISBN 974-638-955-6.

The purposes of this study were to study effects of assertive training program for student nurses, and to compare assertive behavior between the experimental group who received the assertive training by assertive training program and control group received the teaching by conventional teaching method. The samples were 40 first year nursing students of Prapokklao Chantaburi college of nursing who have assertive behavior test score lower than 50 percents. Before they were equally assigned into experiment and control group. The research instruments were assertive behavior test and assertive training program for nursing students. The data were analyzed using Median, Quartile Deviation, The Wilcoxon Matched Pairs Signed-Ranks Test and The Mann-Whitney U Test. The finding revealed that :

1. The assertive behavior of nursing students immediatly after being trained by assertive training program were higher than prior to training, statistically significant at the .01 level.
2. The assertive behavior of nursing students who were trained by assertive training program were higher than those who were taught by conventional teaching method, statistically significant at the .01 level.
3. The assertive behavior of nursing students 2 weeks after being trained by assertive training program were higher than immediatly after the experiment, statistically significant at the .01 level.

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์

สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา

ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จล่วงได้ด้วยความกรุณา กำลังใจ และความดูแลอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษา ชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ตลอดจนให้เวลา ให้กำลังใจ แก่ผู้วิจัยตลอดมา จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ พร้อมกันนี้ขอกราบ ขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา บุญพันธ์ุ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้ ข้อคิดเห็น คำแนะนำ และข้อคิดในแง่มุมต่างๆที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสาร กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้ คำแนะนำเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และคำแนะนำอื่นๆที่เป็นประโยชน์ต่อการ ทำการวิจัยอีกมากมาย และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยทุกท่านที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาตรวจสอบเครื่องมือและให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ และ คณาจารย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนคร นครราชสีมา และวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี ที่อำนวยความสะดวกในการทดลองใช้เครื่องมือวิจัย และดำเนินการวิจัย ขอขอบคุณนักศึกษา พยาบาลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยตลอดการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณครอบครัวที่ให้กำลังใจ และโอกาสในการศึกษา ขอขอบคุณเพื่อนๆร่วมรุ่น ปริญญาโท ทั้งสาขาการพยาบาลศึกษา และสาขาบริหารการพยาบาลทุกคน และขอขอบคุณ อีกหลายๆคนที่ไม่ได้กล่าวถึงไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจอย่างดีมาโดยตลอด จนวิทยานิพนธ์สำเร็จล่วงไปได้ด้วยดี

ทุติยรัตน์ รื่นเรียง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความหมายของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม.....	12
ลักษณะของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม.....	15
ทฤษฎีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม.....	21
ชนิดของพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม.....	22
พฤติกรรมการแสดงออกที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และพฤติกรรมที่ก้าวร้าว.....	24
พฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม และไม่เหมาะสมของพหุบาท.....	31
ลักษณะพฤติกรรมแสดงออกของนักศึกษาพหุบาท.....	37
ความหมายของการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม.....	39
วัตถุประสงค์ของการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม.....	40
แนวคิด และประวัติเกี่ยวกับการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม.....	42
องค์ประกอบของการฝึกพฤติกรรมแสดงออกที่เหมาะสม.....	44

	ขนาดของกลุ่ม และระยะเวลาที่ใช้ในการฝึกพฤติกรรมการแสดงออก ที่เหมาะสม.....	45
	ทฤษฎี หลัก และเทคนิคการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม.....	46
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม.....	57
บทที่		
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	64
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	64
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	65
	การดำเนินการทดลอง.....	68
	สภาพการณ์และปัญหาที่พบระหว่างดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	73
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	74
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะของการวิจัย.....	81
	สรุปผลการวิจัย.....	84
	อภิปรายผลการวิจัย.....	85
	ข้อเสนอแนะ.....	88
	รายการอ้างอิง.....	90
	ภาคผนวก.....	98
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	99
	ภาคผนวก ข ตารางคะแนนพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของ นักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	101
	ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	105
	ภาคผนวก ง การเรียงการสอนปกติตามประมวลราชวิชาของนักศึกษา พยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1.....	169
	ประวัติผู้วิจัย.....	174

สารบัญตาราง

ตารางที่

หน้า

1	เปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองก่อนและหลังการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม.....	78
2	เปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองหลังการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมกับกลุ่มควบคุม.....	79
3	เปรียบเทียบพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองในระะยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลการทดลอง.....	80
4	คะแนนพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองก่อนและหลังการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม.....	102
5	คะแนนพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองหลังการฝึกโดยใช้โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมกับกลุ่มควบคุม.....	103
6	คะแนนพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาลกลุ่มทดลองในระะยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลการทดลอง.....	104

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่

หน้า

- 1 กระบวนการเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bandura.....56
- 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....63
- 3 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง.....72

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย